

İSTANBUL VE ANKARA KÜTÜPHANELERİ

Muazzez ALPBEK

Türk Kütüphaneciler Derneği Yayınları'nın ikincisi, *Neriman Malkoç Öztürkmen* tarafından hazırlanan «*İstanbul ve Ankara Kütüphaneleri*» adlı kitaptır. Millî Kütüphane simevi'nde Offset baskı makinesi ile basılmış olan bu kitap, eser sahibinin, önsözde irttiğine göre «daha ziyade amatör okuyucu için rehber olmak gayesi»ni gütmektedir.

Filhakika eser, ancak böyle bir gayeye hizmet edebilir. Ciddî ve ilmi bir tetkik hsulü olmaktan uzak bulunmakla beraber eser ele aldığı konu bakımından da okuyunun dikkat ve alâkasını çekmektedir. Kütüphanecilik mevzuu maalesef henüz memleimizde gereği gibi ele alınmış değildir. Bu bakımdan İstanbul ve Ankara kütüphanesini toplu olarak bir kitap halinde okuyucunun karşısına çıkarmak fikri, hakikaten güdür. Gönül arzu eder ki, bu güzel fikri memleketin bütün kütüphanelerine teşmil edegayretli kimseler de bulunsun. Böylece birer hazine değerindeki vilâyet kütüphanesihakkında da aydınlanmak imkânını elde edelim.

Neriman Malkoç Öztürkmen kitaba «tarihçe» ile giriyor. Tarihçede umumi olarak kütüphanelerden, islâm âleminde ilk kütüphaneden bahsedildikten sonra İstanbul üphanelerinin nüvesini teşkil eden camilerdeki kitap dolaplarına, oradan da İstanbul üphanelerinin kuruluşlarına geçiliyor.

Tarihçeyi takip eden birkaç sayfada «*Kütüphanelerde Mevcut Eserlerin Mikrofilm Fotokopileri*» başlığı altında: mikrofilm ve fotokopinin kütüphanecilikteki rolü ve mmiyeti anlatılıyor.

Bundan sonra kitapta şu sırayla İstanbul kütüphaneleri yer alıyor: *Fatih Camii Kütüphanesi, Köprülü Kütüphanesi, Âtîf Efendi Kütüphanesi, Murad Molla Kütüphanesi, Süleymaniye Kütüphanesi, Koca Ragıp Paşa Kütüphanesi, Ayasofya Kütüphanesi, Hüsm Paşa Kütüphanesi, Bayezit Umumi Kütüphanesi, Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Türkmen Eserleri Müzesi Kütüphanesi, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Millet Kütüphanesi, Süleymaniye Umumi Kütüphanesi, Türkiyat Enstitüsü, Şarkiyat Enstitüsü Kütüphanesi, Üniversite Kütüphanesi, İstanbul Belediyesi Kütüphanesi, Üsküdar Umumi üphaneleri: Hacı Selim Ağa Kütüphanesi, Semsî Paşa Kütüphanesi, Bayezit Çocuk üphanesi, Ragıp Paşa Çocuk Kütüphanesi, Süleymaniye Çocuk Kütüphanesi.*

Bütün bu kütüphaneler, birkaçı müstesna şu sıraya göre tanıtılmaktadır: Tarihçe, bi-ve mevkii, kitaplar, idare ve bugünkü hali.

Bu sıra altında kütüphanelerin ne zaman, nerede, kim tarafından ve ne suretle kuruluş oldukları, kütüphane binalarının mimarî durum ve özellikleri, coğrafi mevkileri, tevvası, kütüphanelerin ayrıldığı bölümler, her bölümdeki yazma ve basma kitap mev-u, muhtelif dillerde ne kadar kitap bulunduğu, umumi kitap yekûnu, özelliği olan plarla kitaplıklar hakkında bilgi verilmektedir. Ayrıca muhtelif kütüphanelerdeki tas-

nif faaliyetleri, bu faaliyetlerin hangi esaslara göre yapıldığı ve hâlen ne durumda bulunduğunu gösterilmektedir.

Nihayet kütüphanelerin idari taksimatı, geçirdiği merhaleler, dünkü ve bugün hali de anlatılmaktadır.

İstanbul kütüphanelerinden sonra Ankara kütüphanelerine geçiliyor ve bu kütüphaneler şu sırayla ele alınıyor: *Millî Kütüphane, Tarih Kurumu Kütüphanesi, Türk Dil Kurumu Kütüphanesi, Ziraat Fakültesi Kütüphanesi, Ankara Umumi Kütüphanesi, Cankaya Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesi, Millet Meclisi Kütüphanesi.*

Bu kısımda da kütüphaneler hakkında aşağı yukarı aynı bilgiler verilmektedir. 1. kat yazar bu defa yukardaki sırayı gözetmeyip, topladığı malûmatı, plânsız olarak olıyucuya sunmaktadır. Esasen yukarda da plâna titizlikle riayet olunduğu iddia edilemem Ankara kütüphaneleri içinde en geniş yer «*Millî Kütüphane*»ye verilmiş, diğerlerini kısaca bahsedilmiştir. *Millî Kütüphane*'nin kuruluşu, bina ve personel durumu, kitap mevcudu zikredildikten sonra bölümlere geçilmiş; bölümlerin çalışmaları anlatılmış. Kitabın sonunda bibliyografya vardır.